

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 10, 2019

Nummer 10, 2019

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2019:1650](#) 02-05-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:3883](#) 02-05-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:3706](#) 23-04-2019

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2019:1828](#) 01-05-2019

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2019:3497](#) 24-04-2019

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2019:2329](#) 23-04-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:3662](#) 18-04-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:3261](#) 03-04-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:3955](#) 29-03-2019

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2019:1793](#) 25-03-2019

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 09-04-2019

A.V./Slovenië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Zorgregeling. Vader komt stelselmatig afspraken niet na. Dit gedrag leidt ertoe dat er geen zorgregeling wordt vastgesteld. Vader moet eerst door middel van het sturen van kaartjes laten zien dat hij betrouwbaar is. Wel informatieregeling.

De ouders hebben samen het gezag. Op grond van artikel 1:253a aanhef en onder a BW kan de rechter een zorgregeling vaststellen, maar ook een verbod tot contact opleggen.

Elke afwijzing van een verzoek tot vaststelling van een regeling inzake toedeling van zorg- en opvoedingstaken en elke beslissing waarbij een contactverbod is opgelegd, is tijdelijk van aard, in die zin dat de ouder wiens verzoek is afgewezen zich in geval van wijziging van omstandigheden en in ieder geval na verloop van een jaar opnieuw tot de rechter kan wenden teneinde een regeling te doen vaststellen.

Het hof stelt voorop dat het in beginsel in het belang van de minderjarige is dat zij contact heeft met beide ouders. Uit de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen is echter duidelijk geworden dat de vader niet bij machte is gebleken om zich aan de afspraken te houden en de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) en de moeder op de hoogte te brengen en te houden van wat er speelt. Als gevolg hiervan hebben er slechts twee proefcontacten plaatsgevonden in plaats van de door het hof opgelegde drie proefcontacten. Hoewel het ontbreken van contact met de vader schadelijk is voor de ontwikkeling van de minderjarige is het hof van oordeel dat het onbetrouwbaar zijn in het contact met de minderjarige schadelijker is voor de ontwikkeling van de minderjarige. De minderjarige kan dan immers niet op haar vader vertrouwen en kan gaan denken dat ze niet belangrijk voor hem is.

De vader stelt dat het niet houden aan de afspraken te maken heeft met de druk die hij ervaart vanuit zijn werk en de (nagenoeg niet mogelijke) ruimte om afspraken te maken tijdens kantooruren en dat zijn nieuwe baan daar verandering in zal brengen. Het hof is echter van oordeel dat het niet nakomen van afspraken door de vader een rode draad vormt in deze zaak. De vader is meerdere malen (en op het laatste moment) afspraken niet nagekomen en laat het na de moeder (en de Raad) hiervan op de hoogte te stellen. De vader lijkt hiermee niet in te

zien wat zijn gedrag betekent voor anderen en hoe schadelijk dergelijk gedrag is voor de minderjarige, omdat zij leert dat zij niet op haar vader kan vertrouwen. Het hof is daarom van oordeel dat de vader, alvorens er een zorgregeling kan worden vastgesteld, dient te laten zien dat hij betrouwbaar is in het nakomen van afspraken. Derhalve zal het hof – zoals door de Raad ook geadviseerd – een regeling vaststellen waarin de vader elke maand een kaartje dient te sturen naar de minderjarige zodat de vader zijn interesse aan haar kan tonen. Het is in het belang van de minderjarige dat zij aandacht en betrokkenheid van haar vader blijft ervaren. De vader kan op deze manier laten zien betrouwbaar te zijn in het nakomen van afspraken, zodat dit punt bij een eventueel volgend verzoek om een zorgregeling geen contra-indicatie meer hoeft te zijn voor het vaststellen van een zorgregeling.

Wat betreft de informatieregeling overweegt het hof dat de moeder een wettelijke informatie- en consultatieverplichting heeft ten opzichte van de vader. Het gegeven dat de vader niet reageert op hetgeen de moeder naar de vader stuurt, doet daar niks aan af. Het hof zal daarom een informatieregeling vastleggen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 02-05-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:3883

Zaaknummer: 200.208.692/01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Zodanig grievend gedrag dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat alimentatie wordt toegekend. Verzoek afgewezen.

In het meest verstrekkende verweer voert de man zowel in eerste aanleg als in hoger beroep aan dat de vrouw zich zodanig grievend jegens hem heeft gedragen dat de lotsverbondenheid tussen partijen is verbroken en de grond voor partneralimentatie is komen te vervallen (vgl. ECLI:NL:GHAMS:2008:BD1223). Hij voert in hoofdzaak het volgende aan. Het grievende gedrag van de vrouw bestaat eruit dat zij de man vals heeft beschuldigd van huiselijk (psychisch) geweld in de vorm van bedreiging, manipulatie en kleineren, alcoholmisbruik, kindermishandeling, kinderonthoering en tot slot seksueel misbruik van de kinderen. De vrouw heeft deze valse informatie met verschillende instanties gedeeld. Gedurende de echtscheidingsprocedure werden de door de vrouw geuite beschuldigingen steeds ernstiger. De man zou volgens de vrouw ook in het bijzijn van een medewerker van [instelling] tijdens de begeleide omgangscontacten seksuele handelingen met de kinderen hebben verricht.

De man heeft volledige medewerking aan het strafrechtelijk onderzoek naar het seksueel misbruik van de kinderen verleend, waarbij het ook is gekomen tot politiecontacten met zijn werkgever. Van diverse stellingen van de vrouw staat inmiddels vast dat die onjuist zijn. Zo is er bijvoorbeeld door de politie op de computer en telefoon van de man geen kinderporno aangetroffen. Het is juist de vrouw die uiteindelijk naar aanleiding van de door haar gedane aangifte als verdachte is gehoord. Zij blijkt zelf naaktfoto's van de kinderen te hebben gemaakt en via internet verkocht.

De man is van mening dat het naar maatschappelijke normen als zeer ingrijpend en grievend moet worden beschouwd als een vader van seksueel misbruik van zijn kinderen wordt beschuldigd, terwijl daar geen enkele basis voor aanwezig is. Van de man kan daarom in alle redelijkheid niet worden gevergd dat hij partneralimentatie betaalt.

De vrouw stelt zich op het standpunt dat de man geen grond heeft aangevoerd waaruit volgt dat van hem niet langer kan worden gevergd om partneralimentatie te betalen. De vrouw ontkent dat zij zich jegens de man grievend heeft gedragen.

Het hof stelt voorop dat ter zitting van het hof is gebleken dat partijen het erover eens zijn dat zij tien jaar samen zijn geweest, waarvan de eerste vier jaren goed waren en dat daarna hun onderlinge relatie onder druk is komen te staan. Niet is gebleken dat de vrouw gedurende het huwelijk ook maar enig signaal heeft afgegeven dat de man zich jegens de beide kinderen onheus heeft gedragen. Het hof stelt derhalve vast dat de door de vrouw geuite en steeds ernstiger wordende beschuldigingen jegens de man alle in het kader van de echtscheiding zijn gedaan. Uit de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting in hoger beroep volgt dat de vrouw de man voor het eerst kort na haar vertrek uit de echtelijke woning in februari 2017 ervan heeft beschuldigd dat hij onder invloed van alcohol de kinderen mishandelde. De vrouw heeft de kinderen toen vier maanden belet om naar de man toe te gaan. De man heeft daardoor geen enkel contact meer met de kinderen gehad tot de beschikking houdende voorlopige voorzieningen van 15 mei 2017. In die beschikking heeft de rechtbank een voorlopige verdeling van de zorg- en opvoedingstaken tussen de man en de kinderen vastgesteld. De man heeft in eerste aanleg de rechtbank verzocht om aan de vrouw een dwangsom op te leggen, omdat zij de regeling niet nakwam. De rechtbank heeft in de bestreden beschikking de beslissing op dit punt aangehouden vanwege het door de rechtbank gelaste raadsonderzoek. Het hof stelt verder vast dat de vrouw de man vervolgens heeft beschuldigd van seksueel misbruik van het jongste kind, waarvan zij op 6 februari 2018 aangifte bij de politie heeft gedaan. Deze aanklacht werd door de vrouw in korte tijd vergroot van het maken van naaktfoto's van de jongste tot daadwerkelijke verkrachting van dit kind en verrichten van seksuele handelingen, nota bene tijdens de begeleide contactmomenten bij de instelling. Vast staat dat op basis van de aangifte van de vrouw door het Openbaar Ministerie een uitgebreid strafrechtelijk onderzoek naar de man is ingesteld. De man heeft ter zitting van het hof onweersproken gesteld dat het daarbij zelfs is gekomen tot een inval in zijn woning waarbij digitale gegevensdragers en zijn notebook in beslag zijn genomen en tot politiecontacten met zijn werkgever. Uit de door de man overgelegde processen-verbaal van bevindingen van 25 oktober 2018 en 21 februari 2019 blijkt dat de in beslag genomen notebook en de digitale gegevensdragers van de man zijn onderzocht en dat de desbetreffende verbalisant hierop geen kinderpornografische afbeeldingen heeft aangetroffen. Na de mondelinge behandeling in hoger beroep heeft de man – met toestemming van de vrouw – een brief van het Openbaar Ministerie van 29 maart 2019 overgelegd waarin aan de man wordt medegedeeld dat de officier van justitie heeft besloten om de man niet (verder) te vervolgen omdat er onvoldoende bewijs is. De man heeft ter zitting van het hof onweersproken gesteld dat het juist de vrouw is die in het kader van het strafrechtelijk onderzoek door de politie als verdachte is gehoord ter zake het vervaardigen en verkopen van naaktfoto's van de kinderen.

Het hof is van oordeel dat de door de vrouw geuite (onbewezen) beschuldigingen van onder meer seksueel misbruik van de kinderen de gebruikelijke strijd tussen partijen na een

echtscheiding ver te buiten gaan. De man is hierdoor op bijzonder diffamerende wijze in zijn ouderschap aangetast, waarbij dit tevens verstrekken gevolgen heeft gehad op andere levensgebieden van de man waaronder zijn werk, nu er politiecontacten met de werkgever van de man zijn geweest. Het hof neemt daarbij in aanmerking dat de door de vrouw geuite beschuldigingen op geen enkele wijze met verificatoire bescheiden zijn onderbouwd, terwijl de man het vermeende seksueel misbruik van de kinderen – met overlegging van verificatoire bescheiden – gemotiveerd heeft weersproken. Zo blijkt uit de door de man overgelegde processen-verbaal van bevindingen dat – anders dan de vrouw stelt – er geen kinderpornografisch materiaal is aangetroffen op de digitale gegevensdragers en de computer van de man. Voorts acht het hof uitermate grievend dat de vrouw ter zitting in hoger beroep op een nadrukkelijke vraag van het hof heeft geantwoord dat zij de man nog altijd als een ‘kinderverkrachter’ beschouwt en zij van deze stelling ook – ondanks de inhoud voornoemde stukken – geen afstand wenst te nemen. De na de mondelinge behandeling ingekomen schriftelijke reactie van de vrouw op de door de man overgelegde sepotbeslissing van de officier van justitie bevestigt dit nog eens, nu de vrouw daarin stelt dat deze beslissing enkel aantoonde dat de man ooit verdachte is geweest in een onderzoek en er blijkbaar geen bewijs is gevonden om tot vervolging over te kunnen gaan.

Alles in onderlinge samenhang bezien is het hof van oordeel dat voornoemde gedragingen van de vrouw dermate grievend voor de man zijn of zijn geweest dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat de vrouw van de man een bijdrage in haar levensonderhoud verlangt. Het hof zal het daartoe strekkende verzoek van de vrouw op basis van bovenstaande overwegingen in hoger beroep afwijzen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 02-05-2019

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2019:1650

Zaaknummer: 200.241.267_01 en 200.241.274_01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Behoeftte en behoefteigheid. Het enkele feit dat de vrouw een WAZ-uitkering heeft, betekent niet dat zij niet in staat moet worden geacht door het verrichten van arbeid enig aanvullend inkomen te verwerven. De vrouw heeft onvoldoende gemotiveerd dat dit vanwege haar medische problematiek niet van haar gevegrd zou kunnen worden.

Partijen verschillen onder andere van mening over de behoefte van de vrouw. De rechtbank stelt die vast op € 2.160 per maand. Vervolgens komt de behoefteigheid aan de orde. Ook daarover verschillen partijen van mening. De vrouw stelt dat zij niet in staat is om in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Ter onderbouwing brengt zij naar voren dat zij tachtig tot honderd procent arbeidsongeschikt is verklaard. Zij heeft lichamelijk klachten, waardoor zij niet in staat is om te werken.

De man betwist de behoefteigheid van de vrouw. Zij is in staat om een hoger inkomen te genereren dan enkel de WAZ-uitkering van € 1.107 netto per maand. De vrouw is in staat om € 1.500 netto per maand te verdienen, aldus de man.

De rechtbank is van oordeel dat de vrouw gedeeltelijk in staat is om in haar eigen levensonderhoud te voorzien en wel voor een groter deel dan volgt uit haar WAZ-uitkering. Het enkele feit dat zij zo'n uitkering heeft, betekent immers niet dat zij niet in staat moet worden geacht door het verrichten van arbeid aanvullend inkomen te verwerven. De vrouw heeft onvoldoende onderbouwd dat dit vanwege haar medische problematiek niet van haar gevegrd zou kunnen worden. Ter motivering heeft de vrouw niets anders in het geding gebracht dan een moeilijk te duiden stuk, met medische termen, maar waarvan niet blijkt van wie dit afkomstig is en op wie dit betrekking heeft en waarop bovendien nog met de hand van alles is bijgeschreven. De rechtbank kan hieruit niet opmaken wat dit voor invloed heeft op de verdien capaciteit van de vrouw. Dat de vrouw een aanvullende verdien capaciteit heeft, blijkt wel uit het feit dat zij in 2018 heeft gewerkt als invalleerkracht. In het laatste kwartaal van 2018 heeft de vrouw € 1.389,51 bruto verdiend. Daarvan is slechts € 386,72 bruto ingehouden op haar uitkering. Dit betekent dat de vrouw € 1.002,79 per kwartaal en dus € 334,26 bruto per

maand mocht houden. De vrouw heeft aldus een aanvullende verdien capaciteit van € 334,26 bruto per maand. De vrouw heeft weliswaar gesteld dat zij bij haar vorige werkgever niet langer meer als invalkracht wordt ingezet, omdat zij telkens uitviel, maar dit blijkt nergens uit. Bovendien schreeuwt het onderwijs om invalleerkrachten, zodat de vrouw ook bij andere scholen aan het werk zou kunnen, als invalleerkracht of remedial teacher. De rechtbank heeft bij de beoordeling van de aanvullende verdien capaciteit van de vrouw verder betrokken dat zij wel in staat is om een studie te volgen aan de Universiteit voor Humanistiek, zoals blijkt uit de door haar overgelegde behoeftelijst, en dat zij niet langer voor de kinderen hoeft te zorgen.

Op basis van voormelde gegevens becijfert de rechtbank het netto besteedbaar inkomen van de vrouw op een bedrag van € 1.143 per maand. Dit is onvoldoende om volledig in de huwelijksgelateerde behoefte te voorzien. Rekening houdend met de te betalen belasting en de bijdrage voor de Zorgverzekeringswet becijfert de rechtbank – onder verwijzing naar de bijgevoegde berekening – dat de vrouw behoefte heeft aan een aanvullende bijdrage van de vrouw van € 1.964 bruto per maand om volledig in de huwelijksgelateerde behoefte te kunnen voorzien.

De man heeft niet de volledige draagkracht om in deze behoefte te voorzien. De alimentatie wordt vastgesteld op deels € 1.531 en deels € 1.643 bruto per maand.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 01-05-2019

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2019:1828

Zaaknummer: 472026

RECHTSPRAAK

Afwijzing verzoek tot eenouderadoptie door nieuwe partner van de moeder. Tegenspraak van de andere juridische ouder. Daaraan gaat de rechtbank niet voorbij. Geen misbruik van bevoegdheid tot tegenspraak; onvoldoende staat vast dat de minderjarige niet meer te verwachten zou hebben van de vader.

De minderjarige is in 2007 geboren. De echtscheiding van zijn ouders is op 21 oktober 2008 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De vader heeft sinds 2009 geen omgang met de minderjarige gehad als gevolg van zijn verslavingsproblematiek. Omdat de moeder steeds problemen ondervond bij het verkrijgen van medewerking van de vader, heeft zij in 2015 het eenhoofdig gezag gekregen. De moeder heeft sinds medio 2009 een nieuwe relatie, de verzoeker tot adoptie. Sinds juli 2012 wonen zij samen. Sinds medio 2009 zorgt verzoeker samen met de moeder voor de minderjarige. Zij hebben samen ook een kind. De minderjarige geeft aan in te stemmen met de adoptie door verzoeker en hij beschouwt verzoeker als zijn vader.

Verzoeker en de moeder stellen dat de vader en de moeder gescheiden zijn vanwege een drankprobleem van de vader. Daar is een drugsverslaving bij gekomen. De vader kwam na de scheiding zijn omgangsafspraken niet na en was ook niet in staat verantwoordelijkheid voor de minderjarige te nemen. Hij heeft nooit een financiële bijdrage geleverd. Verzoeker en de moeder willen dat de beide minderjarigen in dezelfde familierechtelijke betrekking komen te staan, zodat zij opgroeien als stabiele en gelijkwaardige jongens. Bij afwijzing van het verzoek zal de minderjarige een gevoel van vaderloosheid blijven behouden en zal hij zijn verdere leven een ongewenste band met de vader met zich meedragen, hetgeen invloed zal blijven uitoefenen op zijn gemoedstoestand en zijn identiteit.

De vader voert verweer en verzoekt om afwijzing van het adoptieverzoek. Het is lange tijd niet goed gegaan met hem. Als gevolg van zijn verslavingsproblematiek heeft hij geen goede vader voor de minderjarige kunnen zijn en daardoor is er sinds 2009 geen omgang meer geweest. Hij betreurt dit ten zeerste, maar kan de tijd niet terugdraaien. Hij begrijpt dat de moeder hem buiten het leven van de minderjarige heeft gehouden om hem te beschermen. Tijdens de

zwangerschap van de moeder van de jongen heeft de vader nog getracht in contact te komen met hem, maar dat heeft de moeder toen afgehouden. Vanaf juni 2018 heeft de vader zijn alcohol-/drugsverslaving onder controle. Inmiddels is hij helemaal clean en gebruikt hij geen alcohol of andere middelen meer. Er wordt actief gewerkt aan de begeleidingsdoelen die de hulpverlening samen met de vader heeft opgesteld. Hij woont inmiddels begeleid en doet vrijwilligerswerk.

Ook al heeft hij de laatste negen jaar als vader gefaald, hij is en blijft de biologische vader van zijn zoon. De vader wil weer een rol in zijn leven gaan spelen.

De rechtbank dient te beoordelen of aan de tegenspraak tegen de eenouderadoptie voorbijgegaan kan worden. De rechtbank gaat dit aan de hand van de voorwaarden van artikel 1:228 lid 2 BW na.

In de eerste plaats oordeelt de rechtbank dat de vader, de moeder en hun kind al dan niet met tussenpozen in gezinsverband hebben samengeleefd vanaf de geboorte van de minderjarige tot februari 2008. Er is geen reden om aan te nemen dat er geen sprake is van niet of nauwelijks in gezinsverband samenleven.

De tegenspraak van de vader kan niet gekwalificeerd worden als tegenspraak met als enig doel de adoptiefouder te schaden. De vader heeft gemotiveerd gesteld dat hij in de toekomst een rol in het leven van de minderjarige wil vervullen. Voorts is onvoldoende komen vast te staan dat de vader de verzorging en opvoeding van de minderjarige op grove wijze heeft verwaarloosd. Dat de vader zijn vaderrol na februari 2008 niet heeft ingevuld, is daartoe onvoldoende.

De rechtbank oordeelt dat niet aan de tegenspraak van de vader voorbij dient te worden gegaan. Daarbij komt dat het onvoldoende vaststaat dat de minderjarige in de toekomst niet meer van zijn vader te verwachten heeft.

De rechtbank wijst het verzoek tot adoptie af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 24-04-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2019:3497

Zaaknummer: C/15/274347 / FA RK 18-2870

RECHTSPRAAK

Beëindiging van het gezag, ambtshalve uitgesproken nadat het geschil tussen de Raad voor de Kinderbescherming en de GI over de beëindiging aan de rechter is voorgelegd. Het voortduren van het gezamenlijk gezag vormt een ontwikkelingsbedreiging voor de minderjarige die graag weer thuis wil wonen. De ouders zijn ieder voor zich, maar niet gezamenlijk, in staat om de verzorging en opvoeding van de minderjarige voor hun rekening te nemen.

De ouders zijn in 2012 gescheiden. De minderjarige staat vanaf ongeveer 2015 onder toezicht. Per 2 maart 2017 is zij uit huis geplaatst in een pleeggezin. De machtiging uithuisplaatsing is laatstelijk verlengd tot 29 april 2019. In september 2018 heeft de vader verzocht alleen met het gezag belast te worden. De moeder heeft daartegen verweer gevoerd en ook verzocht alleen met het gezag belast te worden.

De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) heeft verzocht het gezag van de ouders te beëindigen. Dit verzoek heeft de Raad nadien ingetrokken. De Raad is tot de conclusie gekomen dat het op dit moment niet wenselijk is en niet mogelijk is dat het gezag aan een derde wordt verleend, terwijl de ouders feitelijk de minderjarige (al dan niet tezamen) opvoeden. De ouders zullen onenigheid houden met elkaar, of zij nu wel of geen gezag hebben.

De gecertificeerde instelling (GI) heeft de Raad verzocht aan de rechtbank het oordeel voor te leggen conform artikel 1:267 lid 2 BW of beëindiging van het gezag nodig is. De GI blijft een beëindiging van het gezag van beide ouders als een mogelijkheid zien om de onveranderde wens van de minderjarige om thuis te wonen in vervulling te laten gaan en de strijd op beslismomenten te temperen, zodat er gesproken kan gaan worden van een aanvaardbare opvoedsituatie. De GI is er zich van bewust dat deze mogelijkheid niet geheel vrij is van risico's. Daarbij is uitgangspunt van de GI dat beide ouders los van elkaar in staat zijn om te bieden wat de minderjarige nodig heeft, maar dat beiden het eenhoofdig gezag van de andere ouder niet zullen verdragen.

De rechtbank oordeelt als volgt. Omdat de ouders ondanks de ingezette hulpverlening in het kader van de ondertoezichtstelling niet in staat bleken de ernstige bedreiging in de ontwikkeling van de minderjarige weg te nemen, werd zij in 2017 uit huis geplaatst. De ouders zijn uiteindelijk een solo-ouderschap overeengekomen en hebben dit in een ouderschapsplan vastgelegd. Niet in geschil is dan ook dat beide ouders los van elkaar in staat zijn de minderjarige in de thuissituatie te bieden wat zij nodig heeft. Gezamenlijk gezag vereist op zijn minst enige communicatie. In de onderhavige situatie is voldoende gebleken dat de verstandhouding tussen de ouders dermate slecht is dat daardoor geen normale communicatie mogelijk is tussen de ouders, dat zij niet in staat zijn samen belangrijke beslissingen te nemen voor de minderjarige en dat niet te verwachten is daarin op korte termijn in voldoende mate verbetering zal optreden. Dit verhindert het nemen noodzakelijke beslissingen in het belang van de minderjarige, zoals in het verleden is gebleken.

Centraal staat de wens van de minderjarige om weer thuis te kunnen wonen bij haar ouders. Vast staat dat beide ouders goed voor haar kunnen zorgen. Om thuisplaatsing in staat te stellen dienen de bestaande ontwikkelingsbedreigingen zo veel mogelijk te worden weggenomen. Het gezamenlijk gezag van ouders vormt in dit specifieke geval een ontwikkelingsbedreiging voor de minderjarige. Daardoor blijft de strijd, al dan niet onderhuids, steeds weer oplaaien dan wel is er continu de dreiging van een nieuw conflict. Ook wanneer het gezag bij één van de ouders blijft, zal dit voor de minderjarige belastend zijn. Zij blijft dan geconfronteerd worden met de mogelijkheid van negatieve gevoelens van de andere ouder. In het verleden is gebleken dat juist de minderjarige uitermate sensitief is in het detecteren van emoties van haar ouders.

Beëindiging van het gezag van beide ouders is naar het oordeel van de rechtbank dan ook noodzakelijk.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2019:2329

Zaaknummer: C/01/343277 / FA RK 19-685

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Behoeftigheid. Het ontvangen van een bijstandsuitkering en de vrijstelling van de sollicitatieplicht door de gemeente leidt niet zonder meer tot de conclusie dat de vrouw behoeftig is. De vrouw verschaft onvoldoende inzicht in haar financiële positie en in haar mogelijkheden om in eigen levensonderhoud te voorzien. Geen toestemming om alsnog nadere informatie te verschaffen. Afwijzing door rechtbank wordt in stand gelaten.

De vrouw heeft de rechtbank in juli 2017 onder meer verzocht een partneralimentatie van € 600 vast te stellen. De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen. Van deze afwijzing is de vrouw in hoger beroep gekomen.

Het hof oordeelt als volgt.

Uit die stukken blijkt dat de vrouw in de jaren 2016 en 2018 een uitkering van de gemeente heeft ontvangen ter hoogte van respectievelijk € 14.896 en € 15.229. Ook blijkt dat zij in de maanden april, mei, juni en (in elk geval) november 2017 een uitkering van de gemeente heeft ontvangen. Over de overige maanden in 2017 ontbreken gegevens. Voorts blijkt dat de vrouw in januari 2019 een uitkering heeft ontvangen. Echter, zoals de man terecht heeft gesteld, brengt het feit dat de vrouw een uitkering (ingevolge de Participatiewet) van de gemeente ontvangt, niet zonder meer met zich dat de vrouw daarmee genoegzaam heeft aangetoond dat zij zich in redelijkheid niet voldoende inkomsten tot haar levensonderhoud kan verwerven. Dit is ook niet zo indien vast zou komen te staan dat de vrouw, zoals zij stelt, door de gemeente is vrijgesteld van een sollicitatieplicht. Immers, ingevolge vaste jurisprudentie heeft het hof als alimentatierechter ten opzichte van de uitkeringsinstantie een zelfstandig toetsingskader wat betreft de inspanningsverplichting van de onderhoudsgerechtigde. Ter (verdere) onderbouwing van haar stelling dat zij om medische redenen niet kan werken verwijst de vrouw enkel naar een tweetal brieven van de gemeente. Het hof is met de man van oordeel dat de vrouw met de inhoud van deze brieven onvoldoende heeft aangetoond dat zij om medische redenen niet kan werken. De man heeft in dit kader terecht gesteld dat uit de brief van de gemeente van 16 november 2017 blijkt dat de vrouw tijdelijk niet belastbaar is met

arbeid op basis van zorgtaken en sociale aard, terwijl vaststaat dat de vrouw de eerste jaren na het uiteengaan van partijen niet de zorg had voor de twee oudste kinderen (geboren in 1998 en 2001) en slechts beperkt voor het jongste kind (geboren in 2003). Het belastbaarheidsonderzoek waar in deze brief naar wordt verwezen, is door de vrouw niet overgelegd terwijl ook anderszins medische verklaringen ontbreken. Hetzelfde geldt voor de inhoud van de brief van 28 februari 2019. De vrouw draagt inmiddels wel de zorg voor de kinderen, maar het betreft de zorg voor tieners en de leeftijd van de kinderen staat onbetwist dan ook niet in de weg aan het verrichten van arbeid. Gelet op de gemotiveerde betwisting van de man volgt ook uit een uitnodiging voor een afspraak bij een revalidatiearts niet de conclusie dat de vrouw om medische redenen geen arbeid kan verrichten. Nu tot slot vaststaat dat door de vrouw geen inspanningen zijn verricht om in haar eigen levensonderhoud te voorzien, is het hof met de man van oordeel dat niet is gebleken dat de vrouw in redelijkheid niet voldoende inkomsten heeft dan wel deze in redelijkheid niet kan verwerven.

Gelet hierop is het hof van oordeel dat de vrouw onvoldoende inzicht heeft verschaft in haar financiële positie en in haar mogelijkheden om in haar eigen behoefte te voorzien en aldus heeft de vrouw niet voldaan aan haar stelplicht. De eisen van een goede procesorde verzetten zich dan ook tegen toewijzing van het namens de vrouw gedane verzoek tot het na de mondelinge behandeling alsnog indienen van nadere gegevens zoals een belastbaarheidsonderzoek. De man heeft de behoefte van de vrouw van meet af aan ter discussie gesteld, zodat het voor rekening en risico van de vrouw komt dat zij haar standpunt dienaangaande in hoger beroep niet eerder met stukken nader heeft onderbouwd. Het hof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:3706

Zaaknummer: 200.242.376/01

RECHTSPRAAK

Adoptie van een meerderjarig kind. Het vasthouden aan het minderjarigheidsvereiste levert in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid een ontoelaatbare inmenging in het recht op eerbiediging van family life van (stief)dochter en stiefvader. Zij hebben een zwaarwegend belang bij het in overeenstemming brengen van de juridische status met de bestaande feitelijke gezins- en familiesituatie.

De (stief)dochter heeft een verzoek tot adoptie van haar door de stiefvader ingediend. De rechtbank stelt voorop dat de (stief)dochter bij de indiening van het verzoek 42 jaar oud is. Dit betekent dat niet voldaan is aan de in artikel 1:228 lid 1 onder a BW gestelde voorwaarde dat het kind op de dag van de indiening van het verzoekschrift minderjarig is. Die bepaling is van dwingend recht, zodat op grond van het toe te passen Nederlandse recht (stiefvader)adoptie in dit geval in beginsel is uitgesloten. Zie daartoe bijvoorbeeld ook Hoge Raad 25 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5053 en ECLI:NL:PHR:2013:BY5053.

Uit de gepubliceerde lagere rechtspraak volgt echter dat er soms feitelijk sprake kan zijn van (zeer) bijzondere omstandigheden, die terzijdestelling van deze dwingendrechtelijke wetsbepaling van artikel 1:228 lid 1 onder a BW kunnen rechtvaardigen. Het gaat dan om (zeer) uitzonderlijke gevallen, waarin de weigering van een adoptie wegens de enkele meerderjarigheid bij de indiening van het adoptieverzoek een ongeoorloofde inbreuk op het door artikel 8 EVRM beschermde gezins- en familieleven met zich mee zou brengen. Naar het oordeel van de rechtbank is er in deze zaak sprake van (zeer) bijzondere omstandigheden, die een terzijdestelling van het minderjarigheidsvereiste van wetsartikel 1:228 lid 1 onder a BW op grond van artikel 8 EVRM rechtvaardigen. Daartoe heeft de rechtbank het volgende overwogen.

De stiefvader heeft vanaf haar zesde jaar mede de zorg en opvoeding over de (stief)dochter gedragen. Gedurende die tijd hebben de stiefvader en de (stief)dochter een sterke emotionele band ontwikkeld die zij thans (juridisch) bevestigd willen zien. De vader van de (stief)dochter heeft een zeer beperkte rol van betekenis gespeeld in het leven van de (stief)dochter en de

(stief)dochter beschouwt de stiefvader als haar echte vader. De vader verblijft momenteel in een instelling voor personen met niet-aangeboren hersenletsel, waar hij in de jaren negentig in is opgenomen. De reden daarvoor is dat hij lijdt aan dementie op basis van epilepsie en alcoholmisbruik, alsmede aan de gevolgen van een ernstig ongeluk. De biologische ouders van de (stief)dochter zijn gescheiden toen zij twee jaar oud was. De (stief)dochter heeft de periode dat zij bij haar vader woonde als zeer onprettig ervaren, doordat de vader de opvoeding sterk heeft verwaarloosd en vermoedelijk sprake is geweest van seksueel misbruik. Sinds de zesjarige leeftijd van de (stief)dochter is er nauwelijks contact tussen hen geweest. De (stief)dochter wenste geen contact met de vader en deze heeft hiertoe ook nooit pogingen ondernomen, mede gelet op zijn huidige geestelijke gesteldheid.

De (stief)dochter heeft in 2002 haar geslachtsnaam gewijzigd in de geslachtsnaam van haar moeder en vervolgens haar derde voornaam laten doorhalen, omdat dit een vernoeming naar haar oorspronkelijke vader was. Het huidige verzoek tot adoptie is gedaan, zodat mede voor de kinderen van de (stief)dochter duidelijk is dat de stiefvader daadwerkelijk hun opa is. Aan de andere kant wordt daardoor bewerkstelligd dat de emotionele band van de stiefvader en de dochter in dit geval juridisch wordt bevestigd. Dit is ook erg belangrijk voor de moeder, die ernstig ziek is.

De rechtbank is alles afwegende van oordeel dat, hoewel stiefvaderadoptie gelet op de leeftijd van de (stief)dochter niet meer het (primaire) karakter heeft van kindbescherming, (stief)dochter en stiefvader er gelet op de door de rechtbank samengevatte (zeer) bijzondere omstandigheden van dit specifieke geval, een zwaarwegend belang bij hebben dat de juridische situatie in overeenstemming wordt gebracht met de bestaande feitelijke gezins- en familiesituatie. Vast staat dat in dit geval wel aan alle overige vereisten voor stiefvaderadoptie is voldaan. De rechtbank heeft het adoptieverzoek daarom toegewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 18-04-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:3662

Zaaknummer: C/03/256119 / FA RK 18-3906

RECHTSPRAAK

Niet-ontvankelijkheid verzoek tot vaststelling van het Nederlandschap. Ten tijde van de indiening van het verzoek is reeds een bestuursrechtelijke procedure aanhangig waarbij de vraag of verzoeker de Nederlandse nationaliteit bezit centraal staat. De bestuursrechtelijke procedure biedt verzoeker een effectieve rechtsgang.

Verzoeker heeft een verzoek tot vaststelling van het Nederlandschap ingediend. Hij is van mening dat hij – hoewel er een beroepsprocedure bij de bestuursrechter bij de Rechtbank Den Haag aanhangig is tegen de weigering om aan hem een Nederlands paspoort te verstrekken – in zijn verzoek kan worden ontvangen. Hij heeft hiertoe aangevoerd dat hij naast het belang dat is gelegen in de beroepsprocedure ook onmiddellijke belangen heeft bij de vaststelling van zijn Nederlandschap en dat dientengevolge artikel 17 eerste volzin RWN niet leidt tot niet-ontvankelijkheid.

De rechtbank heeft als volgt overwogen. Artikel 17 RWN bepaalt onder meer dat eenieder die, buiten een bij enige in een der delen van het Koninkrijk gevestigde rechterlijke instantie of een in administratief beroep aanhangige zaak, daarbij onmiddellijk belang heeft, bij de Rechtbank Den Haag een verzoek kan indienen tot vaststelling van zijn Nederlandschap. Dit impliceert dat indien reeds elders bij een rechterlijke instantie of in administratief beroep een zaak aanhangig is waarbij mede van belang is dat het al of niet bezitten van het Nederlandschap wordt vastgesteld, een op artikel 17 RWN gebaseerde procedure voor de Rechtbank Den Haag niet mogelijk is.

De Afdeling bestuursrechtspreek van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft in haar uitspraak van 12 november 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:4053) geoordeeld dat uit artikel 17 lid 1 RWN, gelezen in verbinding met artikel 9 Paspoortwet, volgt dat bij de beslissing op de aanvraag om een paspoort mede dient te worden vastgesteld of de aanvrager het Nederlandschap bezit en dat het niet de exclusieve bevoegdheid van de burgerlijke rechter is om het Nederlandschap vast te stellen.

Onder verwijzing naar de uitspraak van deze rechtbank van 29 september 2016 (ECLI:NL:RBDHA:2016:16155) is de rechtbank van oordeel dat verzoeker niet-ontvankelijk is in zijn verzoek zolang er een bestuursrechtelijke procedure aanhangig is waarin de vraag over het Nederlanderschap centraal staat. De rechtbank volgt verzoeker niet in zijn stelling die erop neerkomt dat in dit geval van voormeld uitgangspunt moet worden afgeweken. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat zij verzoeker niet volgt in zijn betoog dat er in de bestuursrechtelijke procedure geen recht wordt gedaan binnen een redelijke termijn. Daarbij is van belang dat de bestuursrechtelijke procedure niet zonder redelijke grond is aangehouden. Die procedure is immers aangehouden in afwachting van een – voor de beoordeling van het Nederlanderschap van verzoeker van belang zijnde – uitspraak van het Hof van Justitie. De Afdeling heeft op 19 april 2017 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over bepalingen van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. De Afdeling wilde onder meer weten of deze verdragsbepalingen in de weg staan aan een Nederlandse wettelijke bepaling (art. 15 lid 1 sub c RWN), die inhoudt dat mensen met zowel de Nederlandse als een vreemde nationaliteit die langer dan tien jaar buiten de Europese Unie wonen, onder bepaalde omstandigheden van rechtswege hun Nederlandse nationaliteit kunnen kwijtraken. Het antwoord op deze prejudiciële vraag is voor het vaststellen van het Nederlanderschap van verzoeker, dat in de bestuursrechtelijke procedure voorligt, van belang. Inmiddels heeft het Hof van Justitie de prejudiciële vragen beantwoord (ECLI:EU:C:2019:189). De rechtbank gaat ervan uit dat de bestuursrechtelijke procedure weer zal worden voortgezet.

Gelet op het voorgaande en nu er ten tijde van de indiening van het onderhavige verzoek reeds een bestuursrechtelijke procedure aanhangig is waarbij de vraag of verzoeker de Nederlandse nationaliteit bezit centraal staat, heeft de rechtbank verzoeker niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 03-04-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:3261

Zaaknummer: C/09/545908 / HA RK 18-21

RECHTSPRAAK

Adoptie vijf stiefkinderen door stiefvader. De twee juridische vaders van ieder twee van de minderjarige kinderen worden als belanghebbenden aangemerkt. Ook adoptie van het oudste stiefkind dat meerderjarig is.

De stiefvader heeft een verzoek tot adoptie van zijn vijf stiefkinderen bij de rechtbank ingediend. Volgens de stiefvader zijn de twee juridische vader zonder gezag van ieder twee van de jongste vier kinderen geen belanghebbende. Beide vaders hebben geen rol van betekenis gespeeld in het leven van hun kinderen en hebben thans nauwelijks nog of geen contact meer met de kinderen. Anders dan door de stiefvader is betoogd, heeft de rechtbank de twee juridische vaders van ieder twee van de kinderen wel als belanghebbenden aangemerkt. In het door verzoeker aangevoerde, heeft de rechtbank geen aanleiding gezien om de beide vaders niet als belanghebbenden aan te merken en hen geen recht van tegenspraak toe te kennen. Dat zij hiervan geen gebruik hebben gemaakt, doet hier niet aan af.

De rechtbank heeft de adoptie ten aanzien van de vier jongste kinderen uitgesproken, nu de adoptie in het kennelijk belang van de kinderen is en aan de voorwaarden door artikel 1:228 BW gesteld is voldaan. Voor wat betreft de meerderjarige stiefdochter kan worden vastgesteld dat niet wordt voldaan aan de voorwaarde als gesteld in artikel 1:228 lid 1 onder a BW.

Immers, zij was al meerderjarig ten tijde van indiening van het verzoek. Voorts staat ook vast dat zij gedurende haar minderjarige leeftijd nimmer met verzoeker in gezinsverband heeft samengewoond. Om voornoemde redenen zou het verzoek tot adoptie afgewezen kunnen worden. Thans dient de vraag beantwoord te worden of weigering van de adoptie in dit geval zorgt voor een ongeoorloofde inmenging in het gezins- of familieleven van de stiefdochter en verzoeker, als bedoeld in artikel 8 EVRM, en daarom de voorwaarde van artikel 1:228 lid 1 onder a BW terzijde kan worden geschoven. Slechts indien sprake is van zeer bijzondere omstandigheden is een terzijdestelling van voormelde dwingendrechtelijke (nationale) bepaling gerechtvaardigd. De rechtbank is van oordeel dat hiervan in casu sprake is.

De meerderjarige stiefdochter heeft het overgrote deel van haar leven wel in gezinsverband geleefd met haar broertjes en zusjes. Als aangegeven door haarzelf, heeft zij haar familieband

met de stiefvader, haar moeder én haar broertjes en zusjes. Laatstgenoemden voldoen wel aan de voorwaarden om geadopteerd te worden. Dit houdt concreet in dat zij de enige is die niet geadopteerd kan worden en zoals door haarzelf aangegeven 'buiten de boot' zal vallen. De familieband is belangrijk voor zowel de stiefvader als de stiefdochter. Het is begrijpelijk dat de stiefdochter dezelfde naam en familierechtelijke betrekking wenst, met name met betrekking tot haar broertjes en zusjes. Het gegeven dat de meerderjarige stiefdochter niet dezelfde naam zal kunnen dragen als haar broertjes en zusjes en als enige niet in familierechtelijke betrekking tot verzoeker komt te staan – en hierin een belangrijk deel van de familieband ligt – maakt dat de rechtbank van oordeel is dat het in deze omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid een ontoelaatbare inmenging in het recht op eerbiediging van *family life* van de stiefdochter en verzoeker oplevert als wordt vastgehouden aan het criterium van artikel 1:228 lid 1 onder a BW.

In artikel 1:228 lid 1 onder f BW wordt gesteld dat de stiefvader het kind gedurende ten minste een jaar heeft moeten verzorgd en opgevoed. Hoewel de stiefvader niet in die mate als ware 'fulltime' bij verzoeker en haar moeder heeft gewoond, is onweersproken gesteld dat zij in de weekenden en vakanties 'thuis' was en dat de stiefvader haar altijd heeft gesteund en geholpen in emotioneel en financieel opzicht. Niet vervat is in voornoemd artikel dat er ook daadwerkelijk moet zijn samengeleefd. Gelet op hetgeen de stiefdochter naar voren heeft gebracht is genoegzaam gebleken dat de stiefvader haar wel heeft verzorgd en in zoverre heeft opgevoed. Voor wat betreft de overige voorwaarden als gesteld in artikel 1:227 en 1:228 BW merkt de rechtbank op dat hieraan wordt voldaan. Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat de verzochte adoptie kan worden uitgesproken, nu dit in het belang van de meerderjarige stiefdochter moet worden geacht.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 29-03-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:3955

Zaaknummer: C.03 / 258733 / FARK 18-4879

RECHTSPRAAK

Verzoek geslachtsnaamswijziging bij vernietiging van de erkenning. Geen belang bij dit verzoek, aangezien door vernietiging van de erkenning die terugwerkende kracht heeft tot het tijdstip van de erkenning, de geslachtsnaam wijzigt in die van de geboortemoeder.

De beide moeders zijn met elkaar gehuwd geweest en hebben over en weer elkaars kind erkend. Zij hebben elk de vernietiging van de erkenning verzocht. De bijzondere curator die de beide kinderen vertegenwoordigt, heeft eveneens vernietiging van de erkenning verzocht. Het verzoek tot vernietiging van de erkenning van elk van de moeders is niet toewijsbaar nu niet aan de vereisten daartoe is voldaan. De moeders zijn daarin niet-ontvankelijk verklaard. De verzoeken van de bijzondere curator zijn wel toegewezen als op de wet gegrond en gedragen door de door de bijzondere curator naar voren gebrachte feiten en belangen van de kinderen, mede gelet op het advies van de Raad voor de Kinderbescherming.

Een van de moeders heeft tevens een verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van haar biologisch kind ingediend. Ten aanzien van dat verzoek geldt dat wijziging van de geslachtsnaam geschiedt bij koninklijk besluit op verzoek van de betrokken of diens wettelijk vertegenwoordiger (art. 1:7 BW). Een wijzigingsverzoek wordt beoordeeld door het ministerie van Justitie en Veiligheid en niet door de rechtbank. De moeder kan daarom niet in haar verzoek tot geslachtsnaamswijziging worden ontvangen. Echter, zij heeft bij een verzoek tot wijziging geen belang in de zin van artikel 3:303 BW. Daarvoor is redengevend dat in deze procedure de erkenning van haar kind door haar ex-partner wordt vernietigd. Die vernietiging heeft terugwerkende kracht (art. 1:206 BW). Dit brengt met zich dat de erkenning door haar ex-partner geacht wordt nimmer gevolgen te hebben gehad. Dit betekent dat haar kind nimmer geacht wordt haar ex-partner als moeder te hebben gehad en voor het naamrecht het kind alleen tot haar in een familierechtelijke betrekking staat. Om eventuele onduidelijkheid hierover weg te nemen, heeft de rechtbank in deze beschikking voor recht verklaard dat haar kind als geslachtsnaam de naam van haar biologische moeder heeft.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 25-03-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2019:1793

Zaaknummer: C/18/190373 / FA RK 19-562

RECHTSPRAAK

A.V./Slovenië

Ouderverstoting. Kinderen weigeren om vader te ontmoeten. Herenigingsplicht van de staat. Verplichtingen van de staat om de kinderen op de ontmoetingen voor te bereiden. Verplichtingen die op de uitvoerende instantie rusten. Geen deugdelijk onderzoek naar de oorzaken van vervreemding. Geen plan van aanpak. Psychiatrisch advies waaruit blijkt dat familietherapie de enige realistische kans biedt. Moeder weigerde aan relatietherapie of familietherapie mee te werken. Geen actie genomen tegen moeder hoewel haar acties de contactregeling belemmerde. Nationale rechter te onkritisch over het doen en nalaten van de uitvoerende instantie. Bereidheid van verzoeker om met iedereen samen te werken. Schending van artikel 8 EVRM.

Klager is vader van een drieling die in 1996 is geboren in zijn huwelijk met M. In 2003 werd het huwelijk door de rechtbank ontbonden. Gezag over de kinderen werd aan M. toegekend. Op grond van een afspraak tussen klager en M. gemaakt in 2002, zag klager zijn kinderen twee keer per week en ook in de vakanties. In 2004 gaf M. aan dat de kinderen niet langer contact met hun vader wensten. In 2006 stuurde ze via haar advocaat een brief aan klager met deze strekking. Klager verklaarde zich bereid om relatietherapie te volgen met M. M. verklaarde dat ze therapie volgde met de kinderen waarin de kinderen waren geholpen om met de stress om te gaan die ze door hun vader hadden opgelopen. Tussen juli 2006 en november 2008 had klager geen contact met zijn kinderen.

In juli 2006 – toen de kinderen 10 jaar oud waren – startte klager de eerste procedure waarin hij tenuitvoerlegging nastreefde van de afgesproken contactregeling. Klager stelde dat M. de kinderen had beïnvloed ten gevolge waarvan zij contact met hem afwezen. Het Centrum dat bij de contactregeling was betrokken, was volgens klager partijdig. In een tussenbeschikking besliste de rechtbank dat de contacten voortgezet zouden worden op de frequentie die de

ouders in 2002 hadden afgesproken. Op verzoek van de rechtbank bracht een psychiater, dr. T., advies uit en in november 2006 adviseerde dr. T. dat de kinderen bang waren van klager en om die reden de contacten afwezen. Dr. T. adviseerde tweewekelijkse ontmoetingen onder begeleiding en onder omstandigheden waarbij rekening zou worden gehouden met de kinderen. Dr. T. adviseerde tevens dat de ouders hulp zouden krijgen om hun relatie te verbeteren.

In april 2008 besliste de rechtbank dat klager zijn kinderen wekelijks zou ontmoeten in bijzijn van de schoolpsycholoog of andere persoon van de school. In beroep oordeelde de rechter dat de wekelijkse ontmoetingen in aanwezigheid van een medewerker van het Centrum zouden plaatsvinden. De beroepsrechter overwoog dat het verzet tegen contact van de kinderen kwam en dat om deze reden de ontmoetingen zouden plaatsvinden onder professionele begeleiding van het Centrum. Het Centrum zou in opdracht van de rechtbank de kinderen en de vader helpen om wederzijds vertrouwen op te bouwen. In november 2008 ging het Centrum aan de slag met het organiseren van de ontmoetingen. De kinderen weigerden echter resoluut elke contact met hun vader en verlieten de kamer telkens naar enkele minuten. Nadat dit acht keer was gebeurd, besliste het Centrum geen contactmomenten meer te organiseren, dit vanwege de zware psychische belasting voor de kinderen. Er waren steeds twee medewerkers van het Centrum aanwezig. Een van deze medewerkers vertelde de kinderen dat ze wist dat zij geen contact wilden met hun vader, maar dat de rechter anders had beslist.

Klager klaagde over de partijdige houding van de medewerkers van het Centrum en over het feit dat zij geen werk had gemaakt van het daadwerkelijk tot stand brengen van een contactregeling. Enkele medewerkers van het Centrum hadden een persoonlijke relatie met de moeder. Klager verzocht benoeming van een onafhankelijk persoon die de ontmoetingen zouden begeleiden, bijvoorbeeld de schoolpsycholoog waarin de kinderen vertrouwen hadden. Hij stelde voor dat de ontmoetingen op een neutrale plek buiten het Centrum zouden plaatsvinden. In januari 2009 stelde het Centrum voor dat de contactregeling onmiddellijk zou stoppen. Naar het oordeel van het Centrum waren de belangen van de kinderen niet gediend met contact met hun vader. Uit een risicotaxatie die het Centrum op 11 oktober 2011 uitvoerde bleek dat klager het Centrum niet vertrouwde en dat hij onvoldoende inzicht in zijn problematisch gedrag zou hebben. Tevens stelde het Centrum vast dat M. niet bereid was om aan relatiebemiddeling mee te werken. Volgens het Centrum was contact alleen verantwoord indien de ouders in relatietherapie zouden gaan. Het Centrum verzocht derhalve de rechtbank te bepalen dat de contactregeling uitsluitend zou doorgaan zolang de ouders aan relatietherapie deelnamen.

De rechtbank accepteerde het betoog van het Centrum niet en oordeelde dat de contactregeling zou doorgaan onder begeleiding van een deskundige die niet bij het Centrum

werkte. De rechtbank bepaalde dat de relatietherapie naast de begeleide contactregeling kon plaatsvinden. De rechtbank oordeelde voorts dat het Centrum niet zijn best had gedaan om de contactregeling op gang te brengen. Vertegenwoordigd door de moeder kwamen de kinderen hiertegen in beroep. De beroepsrechter verklaarde het beroep gegrond, vanwege het inmiddels opgetreden risico van psychologische schade voor de kinderen, en verwees de zaak terug naar de rechtbank. Hierna oordeelde de rechtbank Kranj op 29 april 2009 (toen de kinderen 12 jaar oud waren) dat de contactregeling moest stoppen. Klager kwam hiertegen in beroep maar zonder succes. De psychiater dr. T., die eerder advies had gegeven, adviseerde familietherapie om de contacten tussen klager en de kinderen op te bouwen. Het Centrum was hiertoe bereid en verklaarde dit in het belang van de kinderen. M. weigerde echter aan familietherapie deel te nemen. Na vier rechtbankzittingen oordeelde de rechtbank Kranj op 21 juni 2011 dat de contacten tussen klager en de kinderen achterwege konden blijven. De rechtbank wees het verzoek van het Centrum om familietherapie af. De rechtbank oordeelde dat de kinderen niet zouden worden gedwongen om aan familietherapie deel te nemen. De rechtbank overwoog dat de begeleide omgang niet had gewerkt en dat de inmiddels 15-jarige kinderen alle contact met hun vader afwezen. De rechtbank oordeelde dat klager deels verantwoordelijk was voor de problemen, omdat hij bij de contactafspraken gestrest overkwam, omdat hij frustratie had getoond en omdat hij de schuld aan het Centrum had gegeven.

In beroep stelde klager dat een onafhankelijk psycholoog zou moeten worden benoemd die met de kinderen zou uitzoeken wat hun bezwaren waren tegen een contactregeling. Verwijzend naar het advies van de psychiater, bepleitte hij het toepassen van familietherapie. Zijn beroep had geen succes. Volgens het hof Ljubljana was de afwijzende houding van de kinderen vooral veroorzaakt door klagers persoonlijkheid alsmede door M.'s weigering van familietherapie. Hoewel dr. T. had aangegeven dat familietherapie een tachtig procent-slagingskans zou bieden, was het hof Ljubljana niet bereid om de moeder te verplichten tot het volgen van therapie. Zelfs als familietherapie zou slagen, resteerte het probleem van klagers persoonlijkheid, aldus hof Ljubljana. Klager kreeg geen toestemming om een constitutionele klacht bij het constitutionele hof te brengen. Klager bracht een klacht bij de inspectie voor sociale aangelegenheden en deze oordeelde dat het Centrum meerdere steken had laten vallen.

In Straatsburg stelt klager dat artikel 8 EVRM is geschonden. Hij stelt dat hij op willekeurige wijze van contact met zijn kinderen is verstoken, dat er voorbij werd gegaan aan de obstructieve houding van de moeder en dat er ten onrechte geen familietherapie werd ingezet. Familietherapie had een resultaat kunnen bereiken dat minder ingrijpend was dan totale uitsluiting van contact. Onder verwijzing naar de uitspraak van het EHRM in *Elsholz t. Duitsland*, voert klager aan dat de rechtbank een psycholoog had moeten benoemen om de

belemmeringen in contact tussen hem en zijn kinderen te onderzoeken. Ook hebben de autoriteiten hun positieve verplichting om te bevorderen dat er tussen klager en zijn kinderen contact tot stand zou komen niet nageleefd. Klager onderstreept de tekortkomingen in het werk van het Centrum. Hoewel volgens EHRM-rechtspraak kinderen hun meningen kenbaar moeten kunnen maken en daaraan passend gewicht moet worden toegekend, zijn de meningen van kinderen niet zonder meer een reden om de belangen van de ouders opzij te zetten, zeker wanneer het belang van de ouder bij een contactregeling in geding is (EHRM 14 maart 2017, 36216/13 (*K.B. e.a./Kroatië*)). In het bijzonder brengt het recht van het kind niet met zich mee dat hij een vetorecht heeft waardoor geen aandacht aan andere factoren hoeft te worden besteed en geen onderzoek naar de belangen van het kind hoeft te worden gedaan. De belangen van het kind vergen doorgaans dat diens familiebanden in stand worden gehouden, tenzij de relatie schadelijk zou zijn voor zijn gezondheid of ontwikkeling.

Het EHRM herhaalt dat in zaken over contact tussen ouder en kind de staat een verplichting heeft om maatregelen te nemen gericht op hereniging van ouder en kind en een verplichting om hereniging van ouder en kind te bevorderen, voor zover hereniging het belang van het kind dient. Tevens heeft de staat een verplichting om het gezin weer bij elkaar te brengen. Hoewel het begrip van alle betrokkenen voor de situatie en de bereidheid tot samenwerking van groot belang zijn, is de staat bij het ontbreken van samenwerking geenszins ontslagen van zijn uit artikel 8 EVRM voortvloeiende verplichtingen ten aanzien van hereniging. De staat is verplicht om de botsende belangen met elkaar te verenigen, waarbij het belang van het kind de eerste overweging dient te zijn. Verwezen wordt naar EHRM 2 april 2015, 27148/12, par. 94 (*Ribić/Kroatië*) en naar het standpunt van het Kinderrechtencomité. De vraag is of de staat alle maatregelen heeft genomen om contact te bevorderen die in de bijzondere omstandigheden van het geval verwacht kunnen worden. Voorts dient niet uit het oog te worden verloren dat in zaken betreffende de relatie tussen een ouder en kind – gelet op het risico dat de zaak door enkele tijdsverloop beslist kan worden – de overheidsinstanties met uitzonderlijke toewijding moeten optreden.

Het EHRM onderzoekt de beslissingen van de rechtbank Kranj en of de redenen daarvoor relevant en voldoende waren en tevens of de acties en beslissingen van de instanties en in het bijzonder het Centrum aan de uit artikel 8 EVRM voortvloeiende verplichtingen voldeden. Het EHRM overweegt dat het Centrum, hoewel met de taak belast om contacten tussen klager en zijn kinderen tot stand te brengen, geen stappen ondernam om de werkelijke oorzaak van de afwijzende houding van de kinderen aan te pakken, namelijk de angst die ze hadden vanwege eerdere negatieve ervaringen en die dr T. in 2006 had opgemerkt. Ook bood het Centrum geen ondersteuning om te kinderen te helpen om de vervreemding van hun vader te overwinnen die ze hadden opgelopen door hem over een periode van twee jaar niet te zien. Bovendien

waren de ontmoetingen die het Centrum organiseerde niet geschikt om positieve ontwikkelingen in de vader-kindrelatie te bevorderen. Deze ontmoetingen vonden plaats in formele setting en eindigde zodra de kinderen, die totaal niet voorbereid waren op de ontmoetingen, wegliepen. Het EHRM verwijst naar de bevindingen van de inspectie voor sociale aangelegenheden waaruit blijkt dat het optreden van het Centrum tekortschoot. Het Centrum had de situatie niet onderzocht en had geen plan van aanpak. De inspectie had geoordeeld dat de medewerkers van het Centrum het relatieprobleem tussen de ouders niet in de gaten hadden en geen plan hadden om dat probleem aan te pakken en dat dit gebrek een oorzaak was voor het uitblijven van contact tussen klager en zijn kinderen. De inspectie had geoordeeld dat het optreden door de instanties de problemen eerder erger had gemaakt dan dat ze bijdroegen aan verbetering van de situatie. Het EHRM merkt verder op dat klager niets kan worden verweten. Het is nooit vastgesteld dat hij ongeschikt was om contact met zijn kinderen te hebben. Hij bleef bereid om met iedereen mee te werken en deed nuttige voorstellen, onder meer om de ontmoetingen in een minder formele setting te organiseren, om de schoolpsycholoog erbij te betrekken en een onafhankelijke deskundige in te zetten, welke voorstellen niet werden opgevolgd. Kenmerkend voor deze zaak is volgens het EHRM niet alleen de afwijzing van klager door zijn kinderen, maar tevens het uitblijven van medewerking van de moeder en de gespannen relatie tussen de moeder en klager. Hoewel niet is vastgesteld dat de moeder rechtstreeks tegenwerkte, staat wel vast dat zij relatiebemiddeling afwees alsmede elke vorm van familietherapie waarbij haar deelname aangewezen was. Het EHRM merkt op dat de nationale instanties goed op de hoogte waren van de spanning tussen de ouders en het effect van deze op de kinderen. Eveneens wisten zij dat familietherapie de enige realistische kans was om contact tussen klager en zijn kinderen tot stand te brengen en desondanks werd de weigering van de moeder om aan therapie deel te nemen niet aangepakt. Het EHRM concludeert dat het Centrum tekort is geschoten in de taak waarmee het was belast, in het bijzonder omdat professionele, gerichte ondersteuning aan de kinderen en de ouders niet werd aangeboden, terwijl een dergelijke ondersteuning deel uitmaakte van de maatregelen die gelet op de uit artikel 8 EVRM voortvloeiende verplichting redelijkerwijze genomen hadden moeten worden. De rechtbank Kranj en het hof Ljubljana lieten na onderzoek te doen naar de acties van het Centrum en de gevolgen van diens nalaten. De inspectie trad pas op na afloop van de procedure en kon om die reden geen invloed hebben over de uitkomst van de zaak. Het EHRM oordeelt dat de rechtbank en het hof gerechtigd waren om klagers verzoek om een onafhankelijke psycholoog te benoemen af te wijzen, gezien het advies van de onafhankelijke psychiater dr. T. in 2006. Gelet op het advies van dr. T. dat familietherapie de enige realistische optie was oordeelt het EHRM dat de rechtbank aan dit advies gevolg had moeten geven. Het EHRM oordeelt als onjuist de overweging van de rechtbank Kranj dat deze geen bevoegdheid zou hebben om familietherapie tegen de wil van

de moeder op te leggen. De overwegingen van de nationale rechter over klagers persoonlijke eigenschappen zijn niet ondersteund door bewijs, aldus het EHRM. Artikel 8 EVRM is geschonden. Aan klager wordt € 20.000 toegekend voor immateriële schade.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 09-04-2019

Zaaknummer: 878/13